

Hromadná pripomienka Lesoochranárskeho zoskupenia VLK k návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu

Lesoochranárske zoskupenie VLK so sídlom 082 13 Tulčák 310 predkladá hromadnú pripomienku k návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu. Číslo legislatívneho procesu LP/2023/482, rezortné číslo 9752/2023-1.15, dátum konca medzirezortného pripomienkového konania 06. 09. 2023. Pripomienkovaný materiál je zverejnený na stránke <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2023/482>.

Pripomienka je zásadná vo všetkých bodoch a jej znenie je nasledujúce:

- 1. Žiadame zmeniť návrhy SKUEV, ktoré negatívnym spôsobom ovplyvňujú a neodôvodnene znižujú ochranu území zaradených do národnej sústavy chránených území. Požiadavka sa týka aj chránených území národnej sústavy, ktorých vyhlásenie je predmetom prebiehajúcich legislatívnych procesov.**
- 2. Žiadame zabezpečiť odstránenie chýb pri zmenách v stupňoch ochrany a územnom vymedzení SKUEV dôslednou kontrolou prílohy Nariadenia.**

K bodu 1 uvádzame príklady negatívnych zmien stupňov ochrany v návrhu Nariadenia:

- a) SKUEV0104 Homoľské Karpaty ruší prísnu ochranu v časti Prírodnej rezervácie Vydrica. Zníženie ochrany zásadne namietame**

Do SKUEV0104 Homoľské Karpaty nie je premietnutá súčasná ochrana územia PR Vydrica, v ktorej platí 5. stupeň ochrany prírody. Predložený návrh stanovuje pre dotknuté územie PR Vydrica 2. stupeň ochrany. Uvedená neprimeraná zmena a zníženie ochrany sa týka parcel č. 6749 a 6752/1 – časť k. ú. Svätý Jur, a parcel číslo 2822/1 a 2822/2 k. ú. Záhorská Bystrica, ktoré sú v zmysle prílohy č. 1 Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 19/2022 Z. z., ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Vydrica a jej ochranné pásmo, zaradené do zóny A Prírodnej rezervácie Vydrica, v ktorej v zmysle § 3, ods. 2 uvedeného nariadenia platí piaty stupeň ochrany podľa § 16 zákona o OPaK.

Návrh uvedený v SKUEV by spôsobil neodôvodnené zníženie stupňa ochrany zóny A PR Vydrica z 5. stupňa na 2. stupeň na výmere 33 ha, čo predstavuje 7,3 % z výmery zóny A PR Vydrica.

- b) SKUEV0209 Morské oko ruší prísnu ochranu v časti Prírodnej rezervácie Vihorlatský prales. Zníženie ochrany zásadne namietame**

V SKUEV0209 Morské oko je v rozpore s Nariadením Vlády Slovenskej republiky č. 237/2020 Z. z., ktorým sa vyhlasuje prírodná rezervácia Vihorlatský prales a jej ochranné pásmo, znížený stupeň ochrany (SOP) z 5. SOP na 4. SOP na časti parcely C-KN č. 830 k. ú. Vyšná Rybnica. Jedná sa o územie západne od elektrického vedenia a od cesty spájajúcej prístrešok „Kozmodrom“ a hrádzu jazera Morské oko (podľa maps.sopsr.sk). Uvedené územie je na základe podkladov poskytnutých ŠOP SR (gis vrstva hraníc zón PR Vihorlatský prales) jednoznačne súčasťou zóny A PR Vihorlatský prales, v ktorej platí 5. stupeň ochrany prírody podľa § 2, ods. 2 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 237/2020 Z. z..

Znížením stupňa ochrany dôjde tiež k porušeniu medzinárodných záväzkov SR, keďže uvedené územie je súčasťou jadrovej zóny komponentu Vihorlat lokality Svetového prírodného dedičstva UNESCO „Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy“.

Uvedené územie je navyše zaradené medzi územia, na ktorých bola mapovaním potvrdená prítomnosť pralesov (viď maps.sopsr.sk).

- c) SKUEV0322 Fintické svahy ruší prísnu ochranu Prírodnej rezervácie PR Kapušiansky hradný vrch. Zníženie ochrany zásadne namietame**

V SKUEV0322 Fintické svahy je v rozpore so súčasným stavom znížený stupeň ochrany na celom území PR Kapušiansky hradný vrch z 5. stupňa ochrany na 4. stupeň a tiež dochádza k zrušeniu jeho ochranného pásma v ktorom v súčasnosti platí 3. stupeň ochrany podľa §17, ods. 7 zákona o OPaK. Zrušením prísnej

ochrany by lesné biotopy stratili ochranu pred ťažbou dreva, čo je nežiaduce a neodôvodnené. SKUEV negatívne ovplyvní ochranu území zaradených do národnej sústavy chránených území, čomu treba zabrániť.

- d) SKUEV0331 Čergovský Minčol ruší prísnu ochranu v časti NPR Čergovský Minčol. Zníženie ochrany zásadne namietame. Rovnako zníženie ochrany namietame i v prípade SKUEV0210 Stinská, ktoré ruší prísnu ochranu časti NPR Stinská a SKUEV0943 Livovská jelšina, ktoré ruší prísnu ochranu v časti PR Livovská jelšina**

Návrh nariadenia neodôvodnene znižuje prísnu ochranu území prírodných rezervácií. V prípade NPR Čergovský Minčol SKUEV spôsobí zníženie prísnej ochrany v častiach, v ktorých by následný manažment spôsobil degradáciu územia spôsobenú výrubmi. SKUEV negatívne ovplyvní nielen samotnú rezerváciu Čergovský Minčol, ale i ďalšiu rezerváciu národnej sústavy a to Pramenisko Tople. Obe rezervácie v súčasnosti tvoria ucelený celok, v ktorom sú cielené výruby a zmeny prírodného prostredia prísnu ochranou znemožnená. Zníženie stupňa ochrany obe rezervácie oddelí, fragmentuje a následný manažment prírodné prostredie degraduje.

- e) SKUEV0203 Stolica neakceptuje prebiehajúci legislatívny proces vyhlasovania CHA Stolica a neakceptuje skutočnosť, že v chránenom areáli je navrhovaná zóna A s 5. stupňom ochrany o výmere 949,783 ha. Zásadne namietame 4. stupeň ochrany v SKUEV a žiadame určenie 5. stupňa.**

Napriek tomu, že v súčasnosti prebieha proces vyhlasovania chráneného areálu Stolica (LP/2023/211) na výmere 3151,805 ha, z čoho rozloha 949,783 ha je zaradená do A zóny s 5. stupňom ochrany prírody, predložený návrh nariadenia stanovuje pre SKUEV0203 Stolica iba 4. a 2. stupeň ochrany. Požadovaný 5. stupeň ochrany súvisí aj s rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-661/20 zo dňa 22. júna 2022 (ochrana biotopov hlucháňa hôrneho), ktorému predchádzala žaloba Európskej komisie voči Slovenskej republike.

- f) SKUEV0209 Morské oko ruší ochranu Prírodnej rezervácie Drieň, pričom vytvára absurdnú situáciu, keď ochranné pásmo bude mať vyšší stupeň ochrany ako samotné územie rezervácie.**

Do SKUEV0209 Morské oko nie je premietnutá ochrana územia PR Drieň, v území ktorej má podľa informácií uvedených v Štátnom zoznamu osobitne chránených častí prírody SR - <https://data.sopsr.sk/chrane-objekty/chrane-uzemia/detail/854> - platiť 4. stupeň ochrany prírody a v ochrannom pásme má platiť 3. stupeň ochrany prírody.

Z obrázka uvedeného v prílohe Nariadenia vyplýva, že tretí stupeň v ochrannom pásme bol zachovaný, no 4. stupeň samotného chráneného územia sa mení na 2. stupeň. Čo vytvára jedinečnú situáciu, kedy bude existovať chránené územie, ktorého ochranné pásmo bude mať vyšší stupeň ochrany, ako samotné chránené územie. Potvrďuje to aj zoznam parciel uvedený v prílohe Nariadenia. Parcela C-KN č. 421/2 v k. ú. Hlivištia (resp. jej časť), na ktorej sa nachádza PR Drieň, sa nenachádza medzi parcelami, na ktorých platí 4. stupeň ochrany prírody v SKUEV0209 Morské oko. Nachádza sa iba medzi parcelami, na ktorých platí 2. a 3. stupeň ochrany. Zníženie ochrany nie je žiadnym spôsobom zdôvodnené.

- g) Územia európskeho významu rušia ochranné pásma chránených území zaradených do národnej sústavy. V prípade, že sa jedná o systematický zámer rušiť ochranné pásma takýmto spôsobom, potom žiadame uviesť odôvodnenia, pre každé chránené územie národnej sústavy, ktorému bude týmto spôsobom znížená ochrana.**

V predloženom návrhu nariadenia, resp. jeho prílohe, sú rušené ochranné pásma maloplošných chránených území vyhlásené podľa §17, ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny. Ako **príklad** chránených území, pri ktorých sú podľa predloženej prílohy nariadenia rušené ochranné pásma možno uviesť napríklad:

- PR Becherovská tisina v SKUEV0937 Becherovská tisina
- PR Beskyd v SKUEV0387 Beskyd
- PR Fintické svahy v SKUEV0322 Fintické svahy
- NPR Komárnická jedlina v SKUEV0048 Dukla
- PR Dranec v SKUEV0048 Dukla
- NPR Šíp v SKUEV0663 Šíp

Poukazujeme pritom na nejednotný prístup k ochranným pásmam, pričom nie je zrejmé na základe akých kritérií niektoré SKUEV ochranné pásma akceptovali a iné neakceptovali. Príkladom SKUEV, kde sú ochranné pásma akceptované je napr. SKUEV0327 Milič, SKUEV0006 Latorica alebo aj SKUEV0209 Morské oko, kde v prípade PR Drieň je paradoxne zachované iba ochranné pásmo a ochrana samotného územia PR je zrušená. Nie je žiaduce znižovať ochranu chránených území zaradených do národnej sústavy cez zoznamy SKUEV, v ktorých môžu byť neúmyselným spôsobom naakumulované chyby. Považujeme za nevyhnutné chybám predchádzať, čo je možné iba dôkladným skontrolovaním navrhnutých SKUEV.

- h) V SKUEV0307 Tatry zásadne žiadame do 5. stupňa zaradiť celé územie NPR Tichá dolina a NPR Kôprová dolina, ktorým bol v minulosti cez zoznam SKUEV priradený 4. stupeň ochrany, čo následne spôsobilo nevyhnutnosť blokovat' ťažbu, podanie sťažnosti Európskej komisii a niekoľkoročné rozhodovania úradov, ktoré vyústili do nepovolania výnimiek potrebných na ťažbu dreva v územiach so 4. stupňom ochrany.**

Informácia o stave zaradenia sporných častí oboch dolín do 5. stupňa ochrany v terajšom návrhu, nám do času napísania hromadnej pripomienky nebola Správou TANAP poskytnutá. V sporných územiach oboch dolín s nižším stupňom ochrany bolo rozhodnutiami úradov zabezpečený zákaz lesohospodárskych činností, je preto nevyhnutné, tieto časti zaradiť do 5. stupňa ochrany.

K bodu 2:

V predložennom návrhu Nariadenia Vlády SR, ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu a v jeho prílohe (v skratenej forme ako Nariadenie), sme zistili chyby a nedostatky, ktoré zásadným spôsobom znižujú ochranu existujúcich chránených území zaradených do národnej sústavy. Jedná sa o neprimerané znižovanie stupňa ochrany v existujúcich chránených územiach (resp. v územiach národnej sústavy, v ktorých prebieha proces schvaľovania) tým, že navrhované územia európskeho významu majú na svojich častiach, prípadne aj celej ploche ustanovený nižší stupeň ochrany, než aký je v daných existujúcich chránených územiach zaradených v národnej sústave platný v súčasnosti.

Je dôležité upozorniť, že vzhľadom na rozsah predloženého dokumentu (976 strán, 644 území európskeho významu) nie je v našich možnostiach poukázať na všetky problematické zmeny v stupňoch ochrany. Zamerali sme sa najmä na chránené územia, ktoré sú ovplyvňované našimi aktivitami. Napriek tomu sme našli zásadné pochybenia, ktoré poukazujú na možnosť ďalších pochybení v predložennom návrhu Nariadenia. Chybné zníženie stupňov ochrany môže spôsobiť nenapraviteľné škody na existujúcich chránených územiach, keďže nižšie stupne ochrany nezabezpečujú ich adekvátnu ochranu, ktorá pre ne bola stanovená vo vyhlasovacích predpisoch.

Z dôvodu eliminovania neúmyselných chýb ako aj z dôvodu neprimeraného úmyselného zníženia ochrany území zaradených v národnej sústave žiadame, aby dôvody znižovania ochrany boli pri každom území objasnené a uvedené. Tým sa zabezpečí dôsledná kontrola a odstránenie pochybení, ktoré by spôsobili neadekvátne a neodôvodnené znižovanie ochrany existujúcich chránených území.

Obozretnosť je viac než nutná, keďže v minulosti takýmto spôsobom cez zoznam SKUEV došlo k zníženiu rozlohy území s 5. stupňom ochrany prírody na rozlohu 8 500 ha (!), pričom zníženie sa týkalo aj lesných biotopov, ktoré boli následne vystavené degradácii spôsobenej ťažbou dreva (rozloha potvrdená listom ŠOP SR Banská Bystrica č. ŠOPSR/1796-001/2017 zo dňa 13.11.2017 na základe infožiadosti LZ VLK).

Vyššie uvedené výhrady poukazujú na pochybenia v predložennom dokumente. Predkladateľ a preto žiadame, aby pred schválením Nariadenia zabezpečil dôslednú kontrolu predloženého zoznamu SKUEV a nápravu chýb, ktoré by viedli k oslabeniu ochrany chránených území zaradených do národnej sústavy.

Zástupcovia verejnosti:

Ing. Juraj Lukáč, LZ VLK, juro@osadne.sk

Ing. Peter Sabo, LZ VLK, peto@wolf.sk

Mgr. Jana Zajaková, LZ VLK, jana@wolf.sk

Korešpondenčná adresa: Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčák 310